Raadsbesluit

Zaaknummer: 80987-2026

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het initiatiefvoorstel van de heer M.J.M. Geerders van 19 november 2026;

gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t

de volgende verordening vast te stellen:

Artikel 1 Begripsbepalingen
Deze verordening verstaat onder:
a. MOD: militair oorlog- en dienstslachtoffer;
b. relatie: de echtgenoot, geregistreerde partner of andere levensgezel en bloed- en aanverwanten in de eerste graad van de veteraan of MOD;
c. veteraan: veteraan als bedoeld in artikel 1 van de Veteranenwet.

Artikel 2 Zorg en ondersteuning
1. Het college voorziet in voldoende kennis van, en alertheid op de signalen van benodigde zorg en nazorg voor veteranen en hun relaties.
2. Als een veteraan en/of MOD een beroep doet op de zorg en nazorg vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 of andere voorzieningen vanuit het Sociaal Domein, dan wordt hierbij bijzondere aandacht besteed aan de persoonlijke situatie van de veteraan/MOD en zijn/haar relaties, en wordt, waar mogelijk, gekeken naar maatwerk.
3. Als schoolgaande kinderen van een veteraan en/of MOD tijdens uitzendingen of oefeningen een beroep doen op de mogelijkheid tot vrijstelling van de leerplicht wegens gewichtige omstandigheden, zoals bedoeld in de Leerplichtwet 1969, wordt bij het nemen van een besluit hierover aandacht besteed aan de persoonlijke situatie van de veteraan/MOD en zijn/haar relaties, en wordt, waar mogelijk, gekeken naar maatwerk.

Artikel 3 Erkenning en waardering veteranen en MOD’ers
1. Het college van burgemeester en wethouders erkent en waardeert actief de inzet van veteranen en MOD’ers, en erkent hun bijzondere positie.
2. In dit kader organiseert het college van burgemeester en wethouders jaarlijks de Veteranenontmoeting Maashorst. De Veteranenontmoeting Maashorst wordt in nauwe samenwerking met Stichting Veteranen Maashorst georganiseerd. Het college nodigt voor de Veteranenontmoeting Maashorst jaarlijks de veteranen uit die ingezetenen zijn van de gemeente Maashorst en die in het veteranenregistratiesysteem toestemming hebben gegeven voor het delen van hun adresgegevens met de gemeente.
3. Het college waarborgt dat jaarlijks subsidie kan worden verstrekt voor activiteiten waarbij veteranen en/of MOD’ers elkaar kunnen ontmoeten.

4. De veteranenvlag wordt in ieder geval op de navolgende momenten bij het gemeentehuis gehesen:
    a. op de Nederlandse Veteranendag; en
    b. op de dag van de Veteranenontmoeting Maashorst.

Artikel 4 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op de dag na de datum van bekendmaking.

Artikel 5 Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Veteranenverordening gemeente Maashorst.

Toelichting

Algemene toelichting
De gemeente Maashorst heeft een bijzondere relatie met de krijgsmacht en haar veteranen. Binnen de gemeente Maashorst ligt Vliegbasis Volkel. De vliegbasis kent een lange geschiedenis die teruggaat tot de Tweede Wereldoorlog. Vliegbasis Volkel werd in 1951 zelfs aangewezen als Eerste Tactische Vliegbasis in Nederland en is (daarmee) al tientallen jaren een belangrijke basis van de Koninklijke Luchtmacht. De aanwezigheid van de vliegbasis en de krijgsmacht is daarmee nauw verweven met de geschiedenis en de samenleving van Volkel en omgeving. Ook nu zijn in de gemeente Maashorst, veel militairen en veteranen woonachtig. De veteranen die in Maashorst wonen zijn niet alleen actief (geweest) bij de Luchtmacht, maar in alle onderdelen van de krijgsmacht. Van deze veteranen hebben er ongeveer 550 in het landelijke veteranenregistratiesysteem aangegeven dat hun gegevens met de gemeente mogen worden gedeeld. Het totaal aantal veteranen dat in de gemeente Maashorst woont, is dus in ieder geval meer dan die 550. Deze groep veteranen bestaat uit veteranen die nog werkzaam zijn binnen Defensie (veteranen in werkelijke dienst) en uit ex-militairen die Defensie hebben verlaten (veteranen post-actief). De gemeente heeft erkenning en waardering voor haar veteranen, en onderhoudt een actieve relatie met de lokale veteranengemeenschap.

De aandacht voor veteranen en naasten vanuit de overheid is broodnodig. Dit blijkt met name uit rapporten van de Veteranenombudsman, de Nationale Ombudsman en de Kinderombudsman. Op 19 juni 2023 concludeerde de Veteranenombudsman dat onbekendheid van de overheid met de bijzondere positie van veteranen, ertoe leidt dat niet alle veteranen de aandacht krijgen die zij verdienen. In het rapport “Gemeente, ken uw veteraan” vraagt de Veteranenombudsman aandacht voor de bijzondere verantwoordelijkheid van de overheid en dus ook van gemeenten om uitvoering te geven aan de Veteranenwet. Daarnaast concludeerde de Veteranenombudsman in het rapport “Erken mijn zorgen” van 12 december 2024 dat de overheid te weinig erkenning en waardering heeft voor de naasten van veteranen. Ten slotte blijkt uit het gezamenlijke rapport ‘Erken mijn belangen’ van de Nationale ombudsman, de Veteranenombudsman en de Kinderombudsman van 15 juni 2026 dat het voor ouders en schoolgaande kinderen belangrijk is dat op school ruimte is voor flexibiliteit en aandacht rondom de uitzending of oefening van een ouder.

Gelet op de lokale geschiedenis en de betrokkenheid bij veteranen wil de gemeente Maashorst de aandacht voor veteranen en de bijzonder verantwoordelijkheid van de overheid voor veteranen ook op gemeentelijk niveau verankeren. Met deze verordening wordt aangesloten bij de bijzondere positie die veteranen, MOD’ers en hun naasten binnen de gemeenschap van Maashorst hebben.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen
In dit artikel worden de in deze verordening gehanteerde begrippen omschreven. Om te voorkomen dat deze verordening een andere definitie hanteert van 'veteraan' dan de Veteranenwet, verwijst dit artikel naar de Veteranenwet. Volgens de definitie zoals deze luidt op het moment van schrijven, geldt dat militairen de status veteraan krijgen als zij op een militaire missie of uitzending zijn geweest. Dit betekent dat, zoals ook al in de algemeen toelichting staat, de groep veteranen bestaat uit veteranen die nog werkzaam zijn binnen Defensie (veteranen in werkelijke dienst) en uit ex-militairen die Defensie hebben verlaten (veteranen post-actief).

Artikel 2 Zorg en ondersteuning
Met het vaststellen van de Veteranenwet is de erkenning en waardering voor veteranen en MOD'ers vastgelegd. De Veteranenwet bevat ook een bijzondere zorgplicht van de overheid voor veteranen die als gevolg van de militaire inzet (gezondheids)zorg en ondersteuning nodig hebben. Artikel 2 van deze verordening is een vertaling hiervan naar de gemeentelijke praktijk. Wanneer een veteraan, een MOD of een relatie van een veteraan of MOD het college vraagt mee te denken, te handelen dan wel iets te faciliteren, mag worden verwachten dat hierbij, binnen de wettelijk geregelde zorg en verplichtingen, bijzondere aandacht wordt besteed aan de persoonlijke situatie van de veteraan of de MOD en hun naasten. Wanneer iemand met een hulpvraag bij de gemeente komt en bekend is dat deze persoon veteraan of MOD is, of relatie is van een veteraan of MOD, is het van belang dat de medewerker zich bewust is van de bijzondere positie die militaire inzet kan meebrengen. Dit vraagt om aandacht voor de persoonlijke situatie en, waar mogelijk, een passende benadering en maatwerk.

Zoals vermeld bij de algemene toelichting blijkt uit het gezamenlijke rapport 'Erken mijn belangen' van de Nationale ombudsman, de Veteranenombudsman en de Kinderombudsman dat het voor ouders en schoolgaande kinderen belangrijk is dat op school ruimte is voor flexibiliteit en aandacht rondom de uitzending of oefening van een ouder. In een reactie op dit rapport van 17 september 2026 geeft de minister van Defensie aan dat scholen binnen de Leerplichtwet 1969 de ruimte hebben om op grond van "gewichtige omstandigheden" kinderen toestemming te geven om vrij te zijn, maar dat hierbij wel toestemming nodig is van de school of de leerplichtambtenaar. In dit artikel is expliciet vastgelegd dat bij een uitzending of oefening van een ouder/verzorger een beroep kan worden gedaan op deze bestaande wettelijke mogelijkheid. Het artikel maakt geen nieuwe vrijstellingsgrond mogelijk, maar benadrukt dat bij een beroep op de bestaande wettelijke mogelijkheid rekening wordt gehouden met de bijzondere omstandigheden van de situatie.

Artikel 3 Erkenning en waardering veteranen en MOD'ers
Jaarlijks is er een Nationale Veteranendag in Den Haag. Op die dag wordt ook bij het gemeentehuis van Maashorst de veteranenvlag gehesen. Niet alle veteranen en MOD'ers zijn in de gelegenheid om die bij te wonen. Het gemeentebestuur vindt het belangrijk om de algemene erkenning en waardering ook zelf inhoud te geven. Daarom is in artikel 3 bepaald dat het college jaarlijks veteranen die ingezetenen zijn van de gemeente Maashorst, uitnodigt voor de Veteranenontmoeting Maashorst. De gemeente kan alleen aan gegevens van veteranen komen die in het landelijke veteranenregistratiesysteem geregistreerd zijn en toestemming hebben gegeven voor het delen van hun adresgegevens met de gemeente. MOD'ers staan niet in dit registratiesysteem (tenzij zij ook veteranen zijn). Ook op de dag van de Veteranenontmoeting Maashorst wordt de veteranenvlag gehesen.

Daarnaast is van belang dat veteranen en MOD'ers elkaar onderling ontmoeten. De ontmoeting is bedoeld om veteranen en MOD'ers de gelegenheid ervaringen uit te wisselen. Dit zijn ervaringen die voor andere inwoners veelal minder te bevatten zijn. In de verordening is opgenomen dat het college zorgdraagt voor een subsidieregeling die het subsidiëren van deze ontmoeting mogelijk maakt. Op het moment van schrijven biedt de Subsidieregeling vrijwilligersorganisaties gemeente Maashorst 2027 deze ruimte.

Artikel 4 en 5
Deze artikelen behoeven geen toelichting.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 27 januari 2027.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

N.E. Gradisen J.A. van der Pas